

tegyen közzé. Nagyon sok tagja él még a családomnak, akik ugyanazt a rangos vezetéknévét viselik, mint amelyet én. A családom élő tagjai iránti pietásból nem akarom, hogy a családom neve Madame Juliette-el kapcsolatban kerüljön nyilvánosságra.

— Kérem. Én csak azt akartam kérdezni, hogy a családja nem törődött a sors szeszélyeivel?

Pillanatnyi hallgatás. Majd beszélni kezdett:

— Tulajdonképen nem is a sors olyan szélső, mint az ember érzései. Tudja, van egy nagyon hatalmas érzés, ami keresztül szokott törni mindenben. Cimen, rangon, méltóságon. Hogy az az érzés nem tart örökké és ha elmúlik, késő már minden — ez régi dolog. Olyan régi dolog, mint maga ez az érzés. De nem is ez a baj, hanem az, hogy arra mifelénk csak egyenrangúkkal szemben szabad azt bizonyos örök érzést érezni... De hagyjuk ezt.

— A családjának a többi tagjai Magyarországon élnek valamennyien?

— Nem valamennyien. Egy hadtestparancsnok unokabátyám — aki az udvar budapesti tartózkodása alatt nemrég volt kihallgatáson a királynál — egyik Szegedhez közelfekvő városban él. A többiek szétszóródva. Egyik Magyarországon, a másik Ausztriában és többben Németországban... De ne felejtse el, hogy ön Madanne Juliette masamód-boltjából akar impressziókat... — szólt hirtelen fordulattal a bárónő.

— Köszönöm, már teleszívta magam a különböző divatokkal.

— És hogy tetszenek a kalapjaim?

— Gyönyörűek. És nem unta még meg a velük való bibelődést?

— Távolról sem. Most már csak az üzletmenek akarok élni. Ez olyan kereskedői szakma, ahol valakinek az izlése a legjobban tud érvényesülni. Abból az álomvilágból pedig, amelyet én a valóságban keresztüléltem, az izlésem az egyetlen hasznos dolog, ami megmaradt...

A beszélgetés itt megszakadt. Elegáns hölgyek jöttek a boltba és Madame Juliette kifogástalan kereskedelmi udvariassággal üdvözölte őket:

— Kezeit csókolom nagyságos asszonyom!

— Jónapot, méltóságos asszony! — köszöntötte Madame Juliettet egy parfümös asszonyság.

H. Gy.

Khuen a parlamenti programról.

Egyik újságíró meginterviewolta Khuen-Héderváry Károly miniszterelnököt, aki többek között ezeket mondotta:

— Májusban meg szeretném kezdeni a véderőreform tárgyalását. Magát, a véderőreform javaslatát, már április folyamán szándékozom beterjeszteni a Ház elé, hogy a bizottsági tárgyalás párhuzamosan folyhasson a költségvetési vitával. Ahoz a kívánsághoz, hogy a véderőreform és a választójogi reform között junktim létesüljön, nem járulhatok hozzá. Én már az őszi ülésszakban az első alkalmat megragadtam a magam álláspontjának kifejtésére és az első pillanattól fogva hirdetem, hogy előbb a véderőreformot kívánom tárgyaltatni és csak későbbi időpontban a választójogi reformot. Ha a költségvetési vita során esetleg nyilatkoztattételre provokálnának, akkor is csak ezt jelenthetném ki, magáról, a választójogi reform tartalmának tervéről pedig egyelőre egy szóval sem mondhatnék többet, mint amit eddig mondtam.

— Ismétlem — fejezte be nyilatkozatait a miniszterelnök — én a véderőreformot függetlenül minden mástól akarom tárgyaltatni s bár el vagyok készülve erős ellenzéki harcra: mégis hiszem, hogy a véderőreformban foglalt nagy szociális haladás, a kétéves katonai szolgálat, a javaslat javára fogja billenteni a közvélemény mérlegét, mert a polgárság és a nép tízezrei igenis át fogják

érezni annak a reformnak nagy kiható erejét, hogy fiaik ezentul három év helyett csak két évig lesznek kénytelenek szolgálni.

Három új iskolát Szegednek.

— Hangok a városházáról. —

(Saját tudósítónktól.) A Délmagyarország szombati számában Scossa Dezső királyi tanfelügyelő előadása alapján szóvá tettük a Szegeden fölláttatandó új iskolák ügyét. Szóba került, hogy elsősorban is egy harmadik polgári fiúiskola fölláttatására lenne szükség egy harmadik gimnázium helyett. Azért polgári iskolára, mert a két létező hasonló intézet a leglátogatottabb Szegeden és ebből a kettőből szorul ki legtömegesebben a Délvidék idegenajku diáksága. Mivel pedig Szegednek és a magyarosító törekvéseknek érdeke az, hogy az idegen ajku délvidéki diákság centruma Szegeden legyen, oda kell hatni, hogy a harmadik polgári fiúiskola mihamarabb fölépüljön.

A szegedi iskolák ügyében érdeklődtünk a város illetékes hatóságánál, ahol azt az érdekes fölvilágosítást kaptuk, hogy Szegeden nem egy, hanem három új iskolára lenne szükség, még pedig egy gimnáziumra, egy polgári fiúiskolára és egy második felső kereskedelmi iskolára. A város illetékes hatósága szerint valamennyi szegedi iskola tulsufolt és akármennyit építenének is, sohasem kellene tartani attól, hogy a létszámot nem tölti be a tanulóiifjúság. A város egyik vezető embere tette ezt a nyilatkozatot és megjegyezte, hogy minél több iskolát építenek Szegeden, annál tömegesebben tódul a vidéki diákság a városba.

Anyagi szempontból meglepőnek tetszik, hogy a város egyszerre három új iskola terével foglalkozik. Ám ez semmiféle akadályt nem okoz, mert a három iskola költségvetése teljesen külön áll egymástól. Különböző iskolák céljaira külön-külön költségvetése van a minisztériumnak és egy harmadik polgári iskola építése nem hátráltatja egy harmadik gimnázium, e kettő pedig egy második felsőkereskedelmi iskola építését.

Az érdekes fölvilágosítás egyébként, amelyet a város illetékes hatósága adott munkatársunknak, a következő:

— Nemcsak egy harmadik polgári fiúiskolára, hanem egy harmadik gimnáziumra és egy második felsőkereskedelmi iskolára is szükség van Szegeden. A két meglévő gimnázium tanulóinak létszáma olyan magas, hogy három teljes intézetnek is elegendő volna. A harmadik gimnázium tehát ma már minden további fejlődéstől is eltekintve is föltétlenül biztosítva lenne. Hasonló az eset a polgári iskoláknál is. Amikor a második polgári fiúiskola nagyobbitására és ebből a célból új épület emelésére tett a város előterjesztést, már akkor kérelmet intézett a minisztériumhoz, hogy egyelőre, a harmadik polgári iskola létesítéséig, engedje meg, hogy a Madách-utcai polgári iskolában tizenkét tantermet építhessünk ki. A minisztérium azonban csak nyolcat engedélyezett. Nem zárkózott el azonban attól, hogy a tárgyalások folyamán a harmadik polgári fiúiskola kérdése tárgyalás alá kerüljön. Sőt az új, harmadik polgári iskola helyére nézve is történt már megbeszélés, amelynek eredménye szerint ez az iskola Felsővárosra jutna.

— Minden esetre fontos kérdés a második felsőkereskedelmi iskola és a harmadik gimnázium fölépítésének kérdése is. A harmadik gimnáziummal szemben ugyan azt a szempontot tartja a minisztérium illetékes ügyosztálya, hogy a gimnáziumok szaporítása általában nem kívánatos, inkább a gyakorlati élet számára kell előkészíteni a magyar ifjúságát. Ezt azonban Szegedre alkalmazni nem lehet, ez egyelőre a jövő zenéje. Az az egy kétségtelen, hogy iskolákra föltétlenül szükség lesz Szegeden. Mindig többre, amint az idő halad. Hogyha idővel elérkezik is az a helyzet, hogy a gimnáziumok

népessége igen csekély lesz, akkor ahelyett okvetlenül szükség lesz akár a jövőbeli egységes középiskolára, akár a kifejlesztett iskolákra, akár pedig egyéb iskolákra. Az a veszedelem tehát, hogy az idő változásával egy Szegeden fölláttatandó harmadik gimnázium esetleg néptelen marad, egyáltalán nem fenyeget. Ha az említett három iskolát már a jövő tanévben megnyitnók, bizonyosra vehető, ha úgy a régebieknek, mint az újabbaknak a létszámát rögtön betöltenék a tanulók.

Eddig szól a város illetékes hatóságától kapott nyilatkozat. A végső jelszó tehát, hogy Szegednek nem egy, hanem három új iskolára van szüksége. Még pedig minél hamarabb.

MEMOÁROK

kevés eseménynyel, sok tanulsággal.

(A Csiky-bankett.) Mindenkinél a gusztusától függ, hogy miként vélekedik és miként beszél egyes dolgokról. Vannak nők, akik fölszarvazák azt a férjet, akita világ legáldottabb lelkű, legjobb, becsülésre és hűségre leginkább méltó emberének mondanak. Vannak urak, akik dicshimnuszokat zengenek a selyembogarokról, miközben a világ minden eperfalevelét szívesen elpusztítanak. És vannak emberek, akik gyűlölnék bizonyos intézményeket, amelyeket dicserni szeretnének és aztán úgy dicserik, hogy a sok magasztaló szó fénykévéjéből a lenézés, a megvetés gyűlölsége jobban árad szét, mintha két órán át mást se tennének, mint a szentelt vizet szednék le az emberekről. Ezek az urak a gyöngék, a rossz debatterek, a megismerésre kiválóan jó, minden egyébre kiválóan rossz szónokok közül valók, akik — bizony ez baj — nagyon gyakran „szólják el magukat”. Ilyen elsólás kavargott csütörtökön este a levegőben a Csiky-banketten, ahol — és melyik banketten nincs ez így? — fölös számmal akadtak szónokok.

Amikor már agyba-főbe dicsérték jó néhányan Csiky Lászlót, Várnay Janka után — a naiva is szónoklott — föllátt Almássy Endre a művezető. Nem abban akarunk gáncoskodni, hogy föllátt. Hát álljon föl, ha nagyon kell neki. Azért se haragszunk tulságosan, hogy beszélt. Beszéljen, ha még egy szerepkörre vágy. Csak aztán győzze a sok munkát. Az ellen sincs kifogásunk, amit mondott, végre mindenkinél a gusztusától függ. De itt már megtoldjuk egy kardhosszal, amit elkezdünk: mindenkinél a tudásától, a közéleti rátermettségétől és érettségétől is függ, hogy micsoda véleményt hangoztat bizonyos dolgokról, intézményekről és emberekről. Minden esetre etikussabb, ha a lelkiismeret találkozik a mondattal és így ebben az esetben, véletlenül vagy szándékosan Almássy urnak sikerült fölötte etikusnak lennie.

Ugy illik, hogy a banketten, akármelyiken, felköszöntőt mondjanak. Fogyni kell az italnak, különben fenét sem ér a lozung. El kell mondani a betanult beszédeket, különben mit ér a bankett, ha a sok fáradsáért nem hozza meg jutalmul a vacsorán kívül a közszereplés újabb babérlevelét, borostyánját (és itt senki se gondoljon pipára, amely úgy szép, ha megfüstölik). Milyen kár, hogy erre a fogalomra, amely annyira kedvelt, kedves és úgy közszájonforgó, még egy pár szinonima be nem iktatózott a magyar nyelv szótárába. Így például: a siker spinótja, a dicsőség káposztalevele (babér- és borostyánlevél már ugyanis van). Az ilyen szinonimák legalább találók lennének, mert hát a siker csak úgy siker, hogy a fene enné meg, ha másé, ha hoz valamit a konyhára is, már pedig a spinót és a káposzta a konyhára való. Mindebből következik, hogy Almássy okosan tette, hogy szónokolt. Mert voltak még, akiknek fölmagasztalásáról ezen a banketten elfeledkeztek szónokolni és akikről szónokolni egy ügyes színigazgatónak legalább